

Sygn. akt II AKa 238/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Danuta Matuszewska

Sędziowie: SSA Krzysztof Noskowicz (spr.)

SSA Krzysztof Ciemnoczołowski

Protokolant: referent-stażysta Patrycja Gałęzowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Marii Baran

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2013 r.

sprawy

R. B.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku

z dnia 25 kwietnia 2013 r., sygn. akt **II K 1/13**

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) karę łączną pozbawienia wolności orzeczoną w punkcie I obniża do 2 (dwóch) lat i 2 (dwóch) miesięcy,

b) w punkcie II zaliczony na poczet wyżej wymienionej kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w Słupsku o sygn. akt II K 187/07 określa na: od dnia 23 listopada 2006r. do dnia 19 kwietnia 2007r.,

c) karę łączną pozbawienia wolności orzeczoną w punkcie III obniża do 3 (trzech) lat,

2. utrzymuje w mocy w pozostałej części zaskarżony wyrok,

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. K. – Kancelaria Adwokacka w S. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

4. wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Słupsku wydał w dniu 25 kwietnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt **II K 1/13** wyrok łączny wobec R. B., skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 25 lipca 2007 r. w sprawie o sygn. akt XIII K 1048/07, za przestępstwo z art. 224 § 2 i art. 226 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnione w dniu 27 maja 2007 r., na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez Sąd w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;

2. Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 18 września 2007 r. w sprawie o sygn. akt II K 187/07, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 26 lutego 2008 r. o sygn. akt VI Ka 721/07, za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k., popełnionych z 18 na 19 września 2006 r. oraz w okresie od 25 do 26 września 2006 r. - na karę roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k., popełnionych w nocy z 20 na 21 września 2006 r., w dniu 15 lipca 2006 r., w okresie od 25 do 26 września 2006 r. oraz w okresie od 25 do 29 września 2006 r. - na karę roku pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełnione w październiku 2006 r. - na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, za ciąg przestępstw z art. 278 § 2 k.k., popełnionych

w dniach 16 maja 2006 r., 11 maja 2006 r., 23 kwietnia 2006 r., 5 czerwca 2006 r., 20 stycznia 2006 r., 19 września 2006 r. oraz 24 lutego 2006 r. - na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz za ciąg 12 przestępstw z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 293 § 1 k.k., popełnionych w okresie od stycznia 2006 r. do 4 października 2006 r. - na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

którym orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat, a nadto grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 30 złotych każda stawka, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 25 stycznia 2012 r. w sprawie o sygn. akt Ko 1805/11 zarządzono wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności;

3. Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie o sygn. akt II K 505/09, za przestępstwo z art. 189 § 1 k.k., popełnione w dniu 16 czerwca 2008 r., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz z art. 159 k.k., popełnione w dniu 16 czerwca 2008 r., na karę roku pozbawienia wolności, a następnie karę łączną roku pozbawienia wolności;

4. Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 15 marca 2011 r. w sprawie o sygn. akt II K 79/10, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 września 2011 r. o sygn. akt II AKa 221/11, za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k., popełnione w dniu 1 września 2008 r., na karę 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

5. Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 14 października 2011 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 752/11 za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., popełnione 16 września 2011 r., na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym; nadto na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat i świadczenie pieniężne w kwocie 300 złotych;

6. nakazowym Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie o sygn. akt II K 1089/11, za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełnione 8 lipca 2011 r. na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym;

Wskazanych wyrokami Sąd Okręgowy w Słupsku orzekł następująco:

- na podstawie art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. połączył orzeczone wobec R. B.: wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 25 lipca 2007 r. w sprawie o sygn. akt XIII K 1048/07 - karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, wskazanej przez Sąd w wymiarze 20 godzin miesięcznie oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 18 września 2007 r. w sprawie o sygnaturze akt II K 187/07 - kary jednostkowe roku i czterech miesięcy, roku, 10 miesięcy, roku i trzech miesięcy oraz miesięcy

pozbawienia wolności i jako karę łączną wymierzył wobec R. B. karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I), z zaliczeniem na jej poczet okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w Słupsku o sygn. akt XIII K 1048/07 w postaci zastępczej kary pozbawienia wolności w okresie od 3 grudnia 2008 r. do 26 lutego 2009 r. oraz w sprawie Sądu Rejonowego w Słupsku o sygn. akt II K 187/07 od 27 listopada 2006 r. do 19 kwietnia 2007 r. (pkt II);

- na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec R. B.: wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie o sygn. akt II K 505/09 - karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz roku pozbawienia wolności i wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 15 marca 2011 r. w sprawie o sygn. akt II K 79/10 - karę 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, i jako karę łączną wymierzył wobec R. B. karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt III), z zaliczeniem na jej poczet okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Okręgowego w Słupsku o sygn. akt II K 79/10 w postaci tymczasowego aresztowania w okresie od 1 września 2008 r. do dnia 3 grudnia 2008r. oraz od dnia 26 lutego 2009 r. do dnia 24 maja 2010 r. (pkt IV);

- na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 3 k.k. połączył orzeczone wobec R. B. wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 14 października 2011 r. w sprawie o sygn. akt XIV K 752/11 - karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, wskazanej przez Sąd w wymiarze 30 godzin miesięcznie oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie o sygn. akt II K 1089/11 - karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez Sąd w wymiarze 40 godzin miesięcznie i jako karę łączną wymierzył wobec R. B. karę 16 miesięcy ograniczenia wolności, określając na nowo wymiar czasu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne na 30 godzin w stosunku miesięcznym (pkt V);

- wyrok zawiera nadto rozstrzygnięcie w kwestii kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej skazanemu z urzędu (pkt VI) oraz o zwolnieniu skazanego od obowiązku poniesienia wydatków w sprawie (pkt VII).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca skazanego, który zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze, na podstawie art. 438 § 2 k.p.k. zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za jego podstawę przez uznanie, że brak jest podstaw do zastosowania zasady pełnej absorpcji, co miało wpływ na treść wyroku.

Podnosząc tak sformułowany zarzut, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie skazanemu kary (łącznej) w wymiarze najwyższych kar jednostkowych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego przedstawia się w znacznej mierze jako zasadna, co skutkowało w konsekwencji zmianą zaskarżonego wyroku odnośnie kar łącznych wymierzonych R. B. w punktach I i III.

Przed przystąpieniem do rozważań szczegółowych, określenia wymaga jednak to, jaka jest rzeczywista treść apelacji obrońcy skazanego. Jak bowiem należy wnosić z treści zarzutów i uzasadnienia apelacji, skarżący nie kwestionuje w istocie wyroku w zakresie dokonanego sposobu połączenia określonych kar pobawienia wolności i ograniczenia wolności, a zatem dokonanych ustaleń faktycznych, natomiast podnosi to, że Sąd Okręgowy nie zastosował wobec skazanego przy wymierzaniu kar łącznych zasady „pełnej absorpcji” w sytuacji, gdy jej zastosowanie było w pełni zasadne. Wprawdzie więc obrońca postrzega nieuwzględnienie zastosowania zasady absorpcji w kategorii błędu w ustaleniach faktycznych, to niewątpliwie wnosić trzeba, że skarżącemu chodziło o zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonych kar łącznych (art. 438 pkt 4 k.p.k.), bowiem apelacja obraca się jedynie w sferze kary. Odnośnie zaś tak rozumianego zarzutu stwierdzić trzeba, iż trafność zarzutu odnosi się do kar łącznych orzeczonych w punktach I i III zaskarżonego wyroku, cechy takiej nie wykazuje natomiast kara łączna orzeczona w punkcie V.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny miał na uwadze to, że w sytuacji, gdy obrońca w złożonej apelacji od wyroku łącznego podnosi jedynie zarzut niewspółmierności orzeczonej kary łącznej, nie zwalnia to sądu odwoławczego dokonania właściwej kontroli całego zaskarżonego orzeczenia (por. wyrok SN z dnia 16.11.2011 r., III KK 236/11, LEX nr 1055027).

Niekwestionowane jest zatem to, że Sąd Okręgowy określił prawidłowo zakres przedmiotowy postępowania o wydanie wyroku łącznego wobec skazanego R. B., czyniąc zadość obowiązkowi, który wynika zarówno z procesowej normy art. 570 k.p.k., jak i normy materialno -prawnej z art. 85 k.k., którym jest przeprowadzenie postępowania w zakresie wszystkich skazań danej osoby, celem ustalenia, czy popełnione przez nią przestępstwa pozostają w realnym zbiegu i przez to kary za nie orzeczone podlegają łączeniu (por. postanowienie SN z dnia 8.03.2011 r., II KK 312/10, Biul. PK 2011/5/44-45).

Nie ma również podstaw do kwestionowania prawidłowości ustaleń sądu a quo co do kar podlegających łączeniu, to jest połączenia kary ograniczenia wolności i kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami, opisanymi w punktach 1 i 2 oraz kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami, opisanymi w punktach 3 i 4, jak i też co do połączenia kar ograniczenia wolności wymierzonych wyrokami, opisanymi w punktach 5 i 6. Dokonane połączenie ww. kar jest zgodne z przepisami o karze łącznej. Przypomnieć trzeba, że warunki orzeczenia kary łącznej, określone w art. 85 k.k. zachodzą wówczas, gdy:

- a. sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw;
- b. przestępstwa te zostały popełnione zanim zapadł pierwszy, chociażby nieprawomocny wyrok za którekolwiek z nich;
- c. za przestępstwa te wymierzono kary zasadnicze tego samego rodzaju, bądź kary różnorodnej, których łączenie kodeks karny przewiduje.

Jednocześnie podkreślenia wymaga to, że zawarty w art. 85 k.k. zwrot: „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstw (zob. Uchwała SN z dnia 25.02.2005 r., I KZP 36/04, OSNKW 2005/2/13, Prok. i Pr.-wkl. 2005/7-8/3, OSP 2005/12/149, Wokanda 2005/9/9, Biul.SN 2005/2/23). Sąd Okręgowy przytoczone przesłanki prawidłowo zinterpretował i trafnie zastosował.

Przechodząc teraz do istoty zarzutów skarżącego, trzeba odnieść się do prawidłowości wymiaru poszczególnych kar łącznych.

W sztandarowe twierdzenie skarżącego o konieczności zastosowania wobec skazanego zasady absorpcji najcelniej trafia pogląd orzecznicy, zgodnie z którym przy wymierzaniu kary łącznej zastosowanie zasady absorpcji nie przedstawia się jako obowiązek sądu orzekającego, nie stanowi też punktu wyjścia przy dokonywaniu oceny wymiaru kary łącznej (por. wyrok S. Apel. w Gdańsku z dnia 19.05.2010 r., II AKa 119/10, POSAG 2010/3/165-174).

Równocześnie nie można zapominać o tym, że wydając wyrok łączny, sąd orzekający nie jest uprawniony do ponownego rozważania tych samych okoliczności, które legły u podstaw wymiaru kar w poprzednio osądzonych sprawach, lecz powinien rozważyć przede wszystkim to, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono te kary, istnieje ścisły związek podmiotowy lub przedmiotowy, czy też związek ten jest dość odległy, lub w ogóle go brak, a ponadto winien rozważyć okoliczności, które już po wydaniu poprzednich wyroków zaistniały i przemawiają za korzystnym lub niekorzystnym ukształtowaniem kary łącznej (por. wyrok SN z dnia 25.10. 1983 r., IV KR 213/83, OSNKW 1984/5-6/65). Na te ostatnie okoliczności zdaje się też zwracać głównie uwagę skarżący.

Sąd Apelacyjny, podzielając przytoczone stanowisko, ma przy tym jednak na uwadze klasyczne pojmowanie wyrokowania łącznego, a mianowicie, że wyrok łączny winien prowadzić do sytuacji, w której kary za przestępstwa stwierdzone różnymi wyrokami są łączone tak, jakby były rozpoznawane w jednym postępowaniu, a wobec tego nie powinna pojawiać się istotna różnica w zakresie kary łącznej, co do osoby której sprawa, z przyczyn proceduralnych jest rozpoznawana w odrębnych postępowaniach.

Przytoczone uwagi nieuchronnie prowadzą do konieczności poruszenia i tej kwestii, która wiąże się z istnieniem bądź nie korzyści, jakie dla skazanego wynikać mogą z wydania nowego wyroku łącznego.

W omawianej kwestii, wobec istnienia w tym zakresie, zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie dość zróżnicowanego stanowiska, zasadne jest odwołanie się, dla zobrazowania istoty problemu, wprost do sytuacji, jaka zaistniała w realiach badanej sprawy.

Otóż, Sąd Okręgowy, wymierzając w punkcie I karę łączną pozbawienia wolności orzekł w granicach od roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności do 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Natomiast wymierzając karę łączną w punkcie III orzekł w granicach od 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności do 4 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności. Stosując zasadę asperacji wymierzył w każdym z tych przypadków karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Oceniając sytuację skazanego stwierdzić trzeba, że w pierwszym przypadku skazany przed wydaniem wyroku łącznego miał do odbycia 2 lata i 3 miesiące pozbawienia wolności, a po jego wydaniu 3 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności, natomiast w drugim przypadku przed wyrokiem łącznym 3 lata i 3 miesiące pozbawienia wolności, a po jego wydaniu 3 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Nic jednak takiego nie zaistniało, co mogłoby uzasadniać tak surowe jego potraktowanie.

Sąd Apelacyjny nie dziwi się przeto reakcji skazanego, na skutek którego wniosku toczyło się postępowanie o wydanie wyroku łącznego, że w swoich pismach adresowanych następnie do sądu a quo wnosił, co do wydanego wyroku łącznego wprost o „jego wycofanie i pozostawienie wyroków w pierwotnym układzie” (k. 120), a w pismach adresowanych do instancji odwoławczej stwierdził, że czuje się skrzywdzony, a jego „wiara w system sprawiedliwości legła w gruzach” (k. 138).

Oczywiście trzeba przyznać rację skazanemu, a w konsekwencji skarżącemu, że tego typu sytuacja zaistniała bezzasadnie. Sąd Apelacyjny nie podziela takiego sposobu procedowania.

Sąd Okręgowy, uzasadniając przyjęty sposób wymiaru kary łącznej, odwołał się tylko do orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Łodzi (wyrok z dnia 20.09.2001 r., II AKa 154/01, Prok. i Pr. 2002/4/26), akcentując to, że decydujące znaczenie miał wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej (zob. podobnie wyrok S. Apel. w Krakowie z dnia 29.06.2010 r., II AKa 100/10, KZS 2010/10/16). Nadto w tej kwestii uznał jedynie za warte nadmienienia to, iż „orzeczenie kary łącznej nie musi przynosić skazanemu korzyści”. Jakkolwiek to brzmi, to z pewnością brzmi w zaistniałym kontekście okoliczności bezrefleksyjnie.

Tak zdawkowe uzasadnienie uniemożliwia sądowi odwoławczemu poznanie argumentacji sądu a quo, a w rezultacie rzeczowe ustosunkowanie się do niej. Tym samym powoduje, że nie sposób jest obronić takiej koncepcji. Zgodzić należy się jedynie co do tego, że popełnienie więcej niż dwóch przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji. To jednak w żaden sposób nie wyjaśnia zastosowania tak niekorzystnej dla skazanego zasady asperacji. Uznać zatem trzeba, że Sąd Okręgowy nie wykazał w żaden sposób, aby zastosowana przez niego zasada asperacji była rozstrzygnięciem sprawiedliwym, a tym samym aby orzeczone kary łączne pozbawienia wolności były współmierne.

Lakoniczne sformułowanie „orzeczenie kary łącznej nie musi przynosić skazanemu korzyści” jest zapewne wynikiem zróżnicowanego stanowiska w tej kwestii, prezentowanego w orzecznictwie i literaturze. Sąd Okręgowy miał też zapewne na uwadze treść przepisów art. 88 i 89a k.k., co jednak nie wyczerpuje całości zagadnienia. Przytoczone przepisy są z pewnością argumentem uzasadniającym wyrażanie zaprezentowanego poglądu, jednakże brak jest takich argumentów co do pozostałej sfery, związanej z wyrokowaniem łącznym, której przepisy te nie obejmują.

Zgadzać się, że dopuścić należy co do zasady taki stan rzeczy, że wyrok łączny może pogorszyć sytuację skazanego, w szczególności przy łączeniu wyroków zawierających już kary łączne (zob. wyrok SN z dnia 15.10.2008 r., IV KK 113/08, LEX nr 469408), to trzeba jednak mieć na względzie to, że w realiach sprawy było to nieuzasadnione. Godzi się też wskazać na to, że teza forsowana przez sąd a quo nie do końca jest trafna również i z tego względu, że sens „skorzystania” z instytucji kary łącznej przejawia się w tym, że sytuacja sprawcy pogorszeniu ulec nie może, a może być korzystniejsza (zob. Uchwała SN z dnia 25.02.2005 r., I KZP 36/04, OSNKW 2005/2/13, Prok. i Pr.-wkł. 2005/7-8/3,

OSP 2005/12/149, Wokanda 2005/9/9, Biul.SN 2005/2/23). Chodzi bowiem o sytuację stwarzającą dla skazanego większe dolegliwości niż te, które wynikałyby z odrębnego wykonywania poszczególnych kar (wyroków).

Reasumując, wyrok łączny nie powinien naruszać interesów prawnych skazanego w odniesieniu do uprzednio prawomocnych skazań, czego żadną miarą nie można utożsamiać z wymogiem polepszenia jego sytuacji (por. wyrok S. Apel w Katowicach z dnia 26.04.2012 r., II AKa 131/12, LEX nr 1217462). Wydanie wyroku łącznego nie musi więc wiązać się z poprawą sytuacji skazanego (zob. wyrok S. Apel. w Białymstoku z dnia 6.11.2012 r., II AKa 192/12, LEX nr 1246604).

Niemniej jednak, jak najbardziej należy opowiedzieć się za stwierdzeniem, że wymiar kary łącznej nie powinien pogarszać sytuacji skazanego względem stanu sprzed orzeczenia tej kary. Wyrok łączny, a w szczególności orzekana w nim kara łączna, jest rozwiązaniem tworzonym dla ukształtowania bieżącego położenia skazanego. Trudno uznać za słuszny wyrok łączny, stanowiący niejako podsumowanie działalności przestępczej skazanego, z mocy którego ma on ponosić karę surowszą od tej, która została mu wymierzona w wyrokach jednostkowych, gdyby karę orzeczoną w tych wyrokach odbywał w kolejności (zob. wyrok S. Apel. w Krakowie z dnia 16.08.2012 r., II AKa 143/12, KZS 2012/10/38).

Przy wymiarze kar łącznych w punktach I i III sąd a quo dysponował omówionymi już parametrami oraz uwzględnił związek podmiotowo-przedmiotowy zbiegających się przestępstw i ich czasowe uwarunkowania, jak również dane o skazanym, zebrane w trybie art. 571 § 1 k.p.k.

W przypadku kary łącznej orzeczonej w punkcie I była ona jednak surowsza dla skazanego aż o rok i 3 miesiące, a w przypadku orzeczonej w punkcie III o 3 miesiące. Ewidentnie pogarszało to sytuację prawną skazanego w stosunku do uprzednio prawomocnych skazań, czego nie można zaakceptować. Szczególnie wyraźnie przejawia się to w przypadku kar połączonych w punkcie I, gdzie mieliśmy do czynienia z karą ograniczenia wolności, faktycznie już wykonaną i łączeniem jej z karami jednostkowymi pozbawienia wolności, objętymi karą łączną. Dostrzeżenie owego „śladu po karze łącznej” (2 lata), jako efektywnie pozostałej do wykonania, mimo że termin ten raczej odchodzi już w zapomnienie, było w tym przypadku jednak jak najbardziej konieczne. W konsekwencji bowiem orzeczona została kara łączna znacznie przekraczająca sumę uprzednio orzeczonych kar, podlegających wykonaniu. W odniesieniu do drugiego przypadku jest podobnie, aczkolwiek przedstawia się to mniej drastycznie. W rezultacie powoduje to, że zarzut dotyczący rażąco niewspółmiernych kar łącznych przedstawia się zasadnie. Dlatego też Sąd Apelacyjny, mając na uwadze zasadniczo tożsame okoliczności, jakie rozważał sąd a quo, tak co do więzi podmiotowej i przedmiotowej zbiegających się przestępstw, ich liczby, jak i co do danych dotyczących sprawowania się skazanego w zakładzie karnym i w miejscu zamieszkania, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że karę łączną pozbawienia wolności orzeczoną w punkcie I obniżył do 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, dokonując jednocześnie korekty dotyczącej zaliczenia na jej poczet w punkcie II okresu rzeczywistego pozbawienia wolności, a karę łączną, orzeczoną w punkcie III obniżył do 3 lat pozbawienia wolności, przywracając w ten sposób wymierzonym karom łącznym cechę kar sprawiedliwych.

Orzeczenie w wyroku łącznym kary łącznej w rozmiarze przekraczającym sumę orzeczonych uprzednio kar, podlegających wykonaniu, w sposób jak najbardziej uprawniony może prowadzić do wniosku o rażącej jej niewspółmierności.

Tytułem podsumowania należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie kary łączne jedynie w wysokości najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych nie byłyby w sposób oczywisty wystarczającą oceną, kilkudziesięciu w pierwszym i kilku w drugim przypadku, przestępczych zachowań S. B.. Jednocześnie, zastosowanie w każdym z tych przypadków zasady bliższej kumulacji byłoby wobec niego nadmiernie dolegliwe i celowościowo nieuzasadnione. W tym stanie rzeczy, zasadne było zastosowanie wobec niego zasady asperacji, odpowiednio wyważonej.

Wymierzone skazanemu S. B. w ten sposób kary łączne pozbawienia wolności są wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności dla zapobieżenia jego powrotowi do przestępstwa. Z drugiej zaś strony trzeba było mieć na uwadze i to, by nadmiernie surowymi karami nie przekreślić szans powrotu skazanego do normalnego

życia, które obecnie przedstawiają się bardzo realnie, a zatem wobec potwierdzenia istnienia wobec niego pozytywnej prognozy penitencjarnej.

Bezsprzecznie natomiast kara łączna ograniczenia wolności wymierzona skazanemu w punkcie V, jako odpowiednio wypośrodkowana, nie nosi cech kary rażąco niewspółmiernie surowej. W tym zatem zakresie apelacja obrońcy na uwzględnienie nie zasługiwała.

Zwrócenia uwagi wymaga jeszcze to, że wobec skazanego R. B. nie orzeczono kary łącznej grzywny, na co wskazuje w uzasadnieniu apelacji jego obrońca. Zatem domaganie się przez niego, aby łączna kara grzywny była jak najniższa, z pewnością nie dotyczy badanej sprawy.

W pozostałej części Sąd Apelacyjny, nie stwierdzając uchybień, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono po myśli art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. oraz na mocy § 14 ust. 5, §§ 19 pkt 1 i 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.), przy uwzględnieniu stawki podatku od towarów i usług, o której mowa w § 2 ust. 3 cyt. Rozporządzenia.